

Når (skrift)sproget spænder ben

v. Anne-Mette Veber Nielsen, specialkonsulent, ph.d.

Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder

1

Når (skrift)sproget spænder ben: *Elever med læsevanskeligheder*

- *"At være i besiddelse af læsekompetence vil sige, at man kan forstå, bruge, vurdere, reflektere over og engagere sig i tekster, så man kan opnå sine mål, udvikle sin viden og sine muligheder og deltage aktivt i samfundslivet"* (Christensen, 2019).
- Omkring 20 % af alle elever opnår ikke tilstrækkelige læsekompetencer. Vi lykkes dermed ikke med at imødekomme deres *undervisningsbehov*.
- Men hvilke elever er de mest *udfordrede* og dermed de mest *udsatte* blandt denne elevgruppe?

2

Elever med sproglige indlæringsvanskeligheder

Ordblindhed (dysleksi) er en af de mest almindelige typer af læsevanskeligheder og ses hos omkring 7-8 procent af den danske befolkning.

Ordblindhed er markante vanskeligheder med at lære at læse og stave, som kommer af vanskeligheder med at kæde bogstaver og sproglyde sammen.

Ordblindhed fører som regel til usikker og langsom læsning af de enkelte ord i tekster, hvilket begrænser forståelsen af teksternes indhold.

DLD (Developmental Language Disorder) ses hos omkring 7-8 procent af den danske befolkning.

DLD er vedvarende vanskeligheder med at tilegne sig, forstå, producere og/eller bruge talt sprog og kommer ofte til udtryk som problemer med at kommunikere, lære og indgå i socialt samspil.

Mange elever med DLD vil have markante læseforståelsesvanskeligheder.

lex.dk/ordblindhed

nvol.dk/DLD

3

Elever med sproglige indlæringsvanskeligheder

Ordblindhed (dysleksi) er en af de mest almindelige typer af læsevanskeligheder og ses hos omkring 7-8 procent af den danske befolkning.

Ordblindhed er markante vanskeligheder med at lære at læse og stave, som kommer af vanskeligheder med at kæde bogstaver og sproglyde sammen.

Ordblindhed fører som regel til usikker og langsom læsning af de enkelte ord i tekster, hvilket begrænser forståelsen af teksternes indhold.

DLD (Developmental Language Disorder) ses hos omkring 7-8 procent af den danske befolkning.

DLD er vedvarende vanskeligheder med at tilegne sig, forstå, producere og/eller bruge talt sprog og kommer ofte til udtryk som problemer med at kommunikere, lære og indgå i socialt samspil.

Mange elever med DLD vil have markante læseforståelsesvanskeligheder.

**Opmærksomheds-
vanskeligheder**

**Sociale og miljøbetingede
vanskeligheder**

4

Gabriel 18 år – når sproget spænder ben på ordniveau

<https://nvol.dk/videncenteret/film/eksempler-paa-vanskeligheder-med-sproglige-delfaerdigheder-1/>

NVOL

5

Gabriel 18 år – når sproget spænder ben på sætningsniveau

[GRAMMATIK]

Et andet sprogligt område er grammatik.
Med grammatiske vanskeligheder
kan det fx være svært at konstruere sætninger

https://www.youtube.com/watch?v=Rz8oQ_2kuJE&feature=youtu.be

NVOL

6

Anbefalinger

- Sæt fokus på børn med sproglige udfordringer i overgangen fra dagtilbud til skole
- Prioritér indsatser i indskolingen, der forebygger læsevanskeligheder
- Etabler en systematik i tilrettelæggelse og evaluering af undervisningsindsatser på forskellige niveauer

<https://nvol.dk/media/b1egluns/plakat-4-anbefalinger-styrket-indsats.pdf>

7

Indsatsniveauer

<https://nvol.dk/vidensomraader/skriftsprogsvanskeligheder/indsatsniveauer/>

NVOL

8

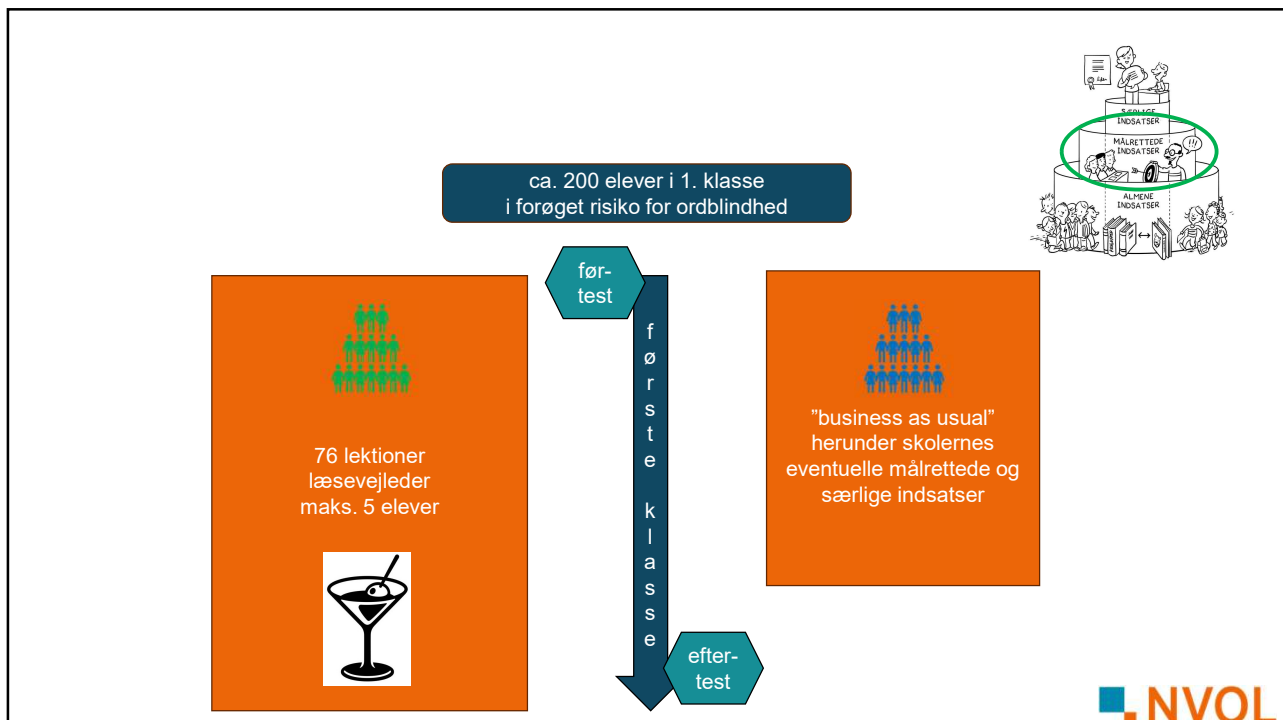
"Alle børn skal lære at læse"

Med et intensivt og systematisk tilrettelagt undervisningsprogram i 1. klasse kan danske skoler halvere risikoen for ordblindhed blandt de elever, der i slutningen af børnehaveklassen bliver udpeget som værende i særlig risiko for ordblindhed.

Gellert, A. S., Elbro, C., Petersen, D. K., Borstrøm, I., Poulsen, M., & Stidsen, M. (2025). Rapport om projekt vedrørende tidlig opsporing og indsats mod ordblindhed. Center for Læseforskning, Københavns Universitet.

NVOL

9

10

